



Plx 210/2010

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Secretar General Gheorghe BARBU

Stimate Domnule Secretar General

Urmare adreselor Dumneavoastră nr.Plx209 din 03.05.2010, nr.Plx210 din 03.05.2010, nr.Plx211 din 03.05.2010 nr.Plx212 din 03.05.2010 și nr.Plx213 din 03.05.2010, vă transmitem, alăturat, avizele Consiliului Legislativ referitoare la:

-propunerea legislativă Lege pentru ratificarea Protocolului 3 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor referitor la data efectivă a instrumentelor de ratificare, acceptare sau participare la Convenție, adoptat la Geneva, Elveția, în 6 septembrie 1952, de către Statele Membre ale UNESCO;

-propunerea legislativă pentru ratificarea Protocolului 1 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor referitor la aplicarea Convenției și în cazul lucrărilor persoanelor apatride și a refugiaților, adoptat la Geneva, Elveția, în 6 septembrie 1952, de către Statele Membre ale UNESCO;

-propunerea legislativă pentru ratificarea Protocolului 2 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor referitor la aplicarea Convenției referitor la lucrările anumitor organizații internaționale, adoptat la Geneva, Elveția, în 6 septembrie 1952, de către Statele Membre ale UNESCO;

-propunerea legislativă pentru ratificarea Convenției universale privind drepturile de autor, cu Declarație supliment referitoare la articolul XVII și Rezoluție cu privire la articolul XI,

revizuită la Paris, Franța, 24 iulie 1971, de către Statele Membre ale UNESCO;

-propunerea legislativă pentru ratificarea Convenției universale a drepturilor de autor, cu declarația supliment legată de articolul XVII și rezoluție referitoare la articolul XI, adoptată la Geneva, Elveția, în 6 septembrie 1952, de către Statele Membre ale UNESCO;

Totodată, în vederea facilitării analizei juridice a proiectelor, vă înaintăm, pentru fiecare dintre acestea, fișele actelor normative incidente reglementările propuse, cu toate intervențiile legislative suferite, astfel cum rezultă din evidența legislativă a Consiliului Legislativ.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.207/11.05.2010



AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru ratificarea Protocolului 1 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor referitor la aplicarea Convenției și în cazul lucrărilor persoanelor apatride și a refugiaților, adoptat la Geneva, Elveția, în 6 septembrie 1952, de către Statele Membre ale UNESCO

Analizând propunerea legislativă pentru ratificarea Protocolului 1 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor referitor la aplicarea Convenției și în cazul lucrărilor persoanelor apatride și a refugiaților, adoptat la Geneva, Elveția, în 6 septembrie 1952, de către Statele Membre ale UNESCO, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.Plx210 din 03.05.2010,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect ratificarea Protocolului 1 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor referitor la aplicarea Convenției și în cazul lucrărilor persoanelor apatride și a refugiaților, adoptat la Geneva, Elveția, în 6 septembrie 1952, de către Statele Membre ale UNESCO.

Protocolul reprezintă o înțelegere internațională multilaterală, încheiată la nivel de stat, care, prin obiectul de reglementare, intră sub incidența Legii nr.590/2003 privind tratatele.

Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor

art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

2. Precizăm că încheierea, în anul 1952, la Geneva, sub egida UNESCO, a Convenției universale a drepturilor de autor, a fost determinată, în principal, de asigurarea, de către unele state, a unui **grad mai scăzut de protecție decât cel conferit de Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice încheiată la 9 septembrie 1886**. Este vorba în special, de Statele Unite ale Americii și, ulterior URSS și RSF Iugoslavia ș.a., state care, la vremea respectivă, nu erau părți la Convenția de la Berna.

Sub aspect juridic, **Convenția universală a drepturilor de autor de la Geneva conține prevederi cu caracter general**, fără a reglementa obligația de înregistrare a operelor pentru protecția drepturilor de autor, dar prevede totuși posibilitatea înregistrării operelor. La stabilirea conținutului prevederilor Convenției universale a drepturilor de autor de la Geneva a fost luat în considerație, cu precădere, **sistemul juridic de copyright**, propriu statelor membre ale commonwealth-ului, inclusiv Canada și Statele Unite ale Americii. Sistemul de drept anglo-saxon, conține, astfel, elemente diferențiate de sistemul continental de protejare a drepturilor de autor, promovat de **Convenția de la Berna și de acquis-ul Uniunii Europene**. Menționăm că, în timp, au aderat la Convenția de la Berna, chiar state care aplică sistemul de drept anglo-saxon (SUA în anul 1988).

Raportul dintre aceste două Convenții a fost clarificat prin intermediul **art.XVII al Convenției universale de la Geneva** și a declarației anexă la aceasta, care stabilește așa numita „*clauză de salvagardare*” destinată să evite neclaritățile în aplicarea celor două Convenții. Potrivit acestui articol, are **prioritate în aplicare Convenția de la Berna, revizuită**, instrument juridic internațional care constituie, în **prezent, cadrul general de referință în domeniu pentru ordinea juridică internațională și națională**.

3. Analizată din perspectiva regimului juridic actual de protecție internațională a drepturilor de autor, așa cum este consacrat de cele mai importante instrumente juridice, și anume **Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice**, revizuită în anul 1971, **Acordul TRIPS al Organizației Mondiale a Comerțului (1995)**, **Tratatul OMPI privind dreptul de autor (1996)**, precum și **sistemul aplicabil în Uniunea Europeană (8 directive europene din perioada 1991-2004)**, Convenția Universală a drepturilor de autor de

la Geneva este considerată, în prezent, ca fiind **inaplicabilă, depășită sau pur și simplu inoperabilă**, din mai multe considerente.

Astfel, cu toate că respectă cele două principii fundamentale consacrate de Convenția de la Berna, și anume principiul stabilirii minimului de protecție și principiul tratamentului național, **Convenția Universală a drepturilor de autor de la Geneva**, avea încă de la data încheierii, **un grad de protecție inferior celui statuat de Convenția de la Berna**, nu numai în ceea ce privește conținutul dreptului de autor, dar și cu privire la durata și la mecanismele de protecție a acestui drept.

Cu titlu de exemplu, precizăm: noțiunea de reproducere a operei este mult mai restrânsă, se instituie un sistem de licențe legale ce limitează dreptul autorului de a dispune cu privire la utilizarea operei sale (dreptul de traducere), consacră o durată de protecție de minim 25 de ani (în prezent termenul fiind de 70 de ani *post mortem auctoris*).

Pe de altă parte, întrucât modificările ulterioare ale Convenției nu au luat în considerație apariția noilor forme concrete de reprezentare sau manifestare a operelor artistice și literare, cum ar fi operele multimedia (CD-uri sau DVD-uri, reproducerea operelor prin servicii internet sau telefonie mobilă), inclusiv asimilarea programelor pentru calculator în categoria operelor protejate, relevă faptul că acest document **este tributar realităților anilor '50**, când modalitățile concrete de manifestare a creațiilor erau limitate. Aceste aspecte conduc la aprecierea potrivit căreia gradul de protecție oferit de acest document juridic internațional, **este inaplicabil, incomplet și insuficient**.

4. În prezent, sistemul juridic național de protecție a drepturilor de autor din România **este în concordanță, nu numai cu acquis-ul Uniunii Europene, dar și cu toate instrumentele juridice internaționale** menționate la pct.3 din Aviz, inclusiv cu instrumentele juridice ce reglementează drepturile conexe dreptului de autor și drepturile producătorilor de baze de date, după cum urmează :

- Legea nr.76/1998 pentru aderarea României la Convenția internațională pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme, încheiată la Roma, la 26 octombrie 1961;

- **Legea nr.77/1998** pentru aderarea României la **Convenția de la Berna** pentru protecția operelor literare și artistice din 9 septembrie 1886, în forma revizuită ;

- Legea nr.78/1998 pentru aderarea României la Convenția pentru protejarea producătorilor de fonograme împotriva reproducerii neautorizate a fonogramelor lor, adoptată la Geneva, la 29 octombrie 1971;

- Legea nr.205/2000 pentru ratificarea Tratatului O.M.P.I. privind dreptul de autor, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996;

- Legea nr.206/2000 pentru ratificarea Tratatului O.M.P.I. privind interpretările, execuțiile și fonogramele, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996;

- Legea nr.133/1994 pentru ratificarea Acordului de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale de Comerț, încheiat la Marrakech, la 15 aprilie 1994 (care include Acordul TRIPS);

- Legea nr.50/1992 pentru ratificarea Acordului privind relațiile comerciale dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii, semnat la București la 3 aprilie 1992.

5. În raport de cadrul juridic menționat la pct.4 din Aviz, aderarea la Protocolul 1 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor de la Geneva referitor la aplicarea Convenției și în cazul lucrărilor persoanelor apatride și a refugiaților, adoptat la Geneva, la 6 septembrie 1952 este acoperită juridic prin documentele deja invocate.

Pe de altă parte, examinată **prin raportare la dreptul Uniunii Europene**, aderarea la acest Protocol **nu ar produce nici un efect de natură juridică, întrucât ar rămâne fără aplicabilitate**. Acquis-ul Uniunii Europene în domeniul protecției dreptului de autor, elaborat, în special, după anii '90 și care respectă principiile de protecție statuate de Convenția de la Berna (cu o singură excepție: durata drepturilor) cuprinde 8 directive - inclusiv reglementarea dreptului *sui generis* al producătorului de bază de date - și este detaliat pe categorii de drepturi sau opere, inclusiv drepturile conexe dreptului de autor, fiind, în acest sens, superior și mult mai evoluat decât reglementarea din anii 1952, chiar în forma revizuită din anul 1971.

6. De altfel, propunerea nu are în vedere varianta corectă de exprimare a consimțământului statului român de a deveni parte la Protocolul 1 anexă la Convenția universală de la Geneva, deoarece utilizează noțiunea de „ratificare” în loc de „aderare”, specifică situației în care România nu a participat la semnarea Protocolului în anul 1952.

Pentru respectarea celor de mai sus, precum și a exigențelor de tehnică legislativă, titlul trebuia redat, astfel:

“Lege pentru aderarea României la Protocolul 1 anexă la Convenția universală a drepturilor de autor adoptată la Geneva la 6 septembrie 1952 referitor la aplicarea Convenției și în cazul operelor persoanelor apatride și a refugiaților, adoptat la Geneva la 6 septembrie 1952”.

De asemenea, semnalăm că textul în limba română al Protocolului nu este semnat de persoana autorizată care a realizat traducerea, iar textul în limba engleză trebuia ștampilat și să cuprindă atestarea, sub semnătura persoanei autorizate, a conformității acestuia cu originalul.

7. Fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, precizăm că, potrivit Expunerii de motive, „ratificarea acestui Protocol reprezintă un gest de curtoazie diplomatică față de Organizația Națiunilor Unite pentru Cultură, Știință și Educație”, iar “ratificarea lui de către statul român reprezintă o simplă formalitate fără consecințe asupra cadrului legislativ intern”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESC


București

Nr. 583/11.05.2010.